Q. D. B. V.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

Exhibens

HISTORIAM RARISSIMAM SANATIONIS CEREBR QUASSATI CUM DEPERDITIONE SUBSTANTIÆ NOTABILI,

Quam

Sub Auſpiciis Divinis,

Conſenſu Ampliſſimæ Facultatis Medic

PRO LOCO

Solenni exponit examini

PRÆSES

DANIEL HOFFMANN, Lic.

Medicinæ Profeſſor Extraordinarius, Aca

Imper. Carolin. Nat. Cur. Colleg. d. Niceratus.

RESPONDENTE

JOHANNE CHRISTOPHORO CAMERARIO

Tubing.

IN AULA NOVA

Ad diem Auguſt. ANNO MDCCXIX.

TUBINGÆ,

Literis JOSEPHI SIGMUNDI.

L. B. S.

JUſſu ac Autoritate Ampliſſimi Senatûs Academici Vi ſtatutorum conſcendimus Cathedram, apertam nobis nutu Sereniſſimi Patriæ Patris, Principis ac Domini noſtri Clementiſſimi. Nec licuit Nobiliore argumento Profeſſionis collatæ auſpicium facere, cum cerebri vulnera adeò plerisque lethalia dudum viſa ſint, ut chirurgi etiam, iique caſtrenſes, hanc noſtram Hiſtoriam noluerint credere, niſi cerebri iſtas portiones ablatas & videre & contrectare manibus fuiſſet ipſis conceſſum. DEO igitur aſſiſtente conabimur enarrare Magnalia ejus, quæ in puero debili omnipotens ejus benedictio, virtusque Divina, per inſtrumenta mediaque fragilia, exiliaque dignata eſt perficere contra omnium expectationem.

Agnus inter Græcos Medicæ Artis Antiſtes, Coæ fulgidum Lumen ScholæHippocrates,inter innumeras Ideas exquiſitas, atque effata ſolidiſſima θεῖον quoque ſuum ſcholis Medicorum reliquit. Non id quidem intelligimus θεῖον, quod vel φλογιςὸν illud concretum, ſulphureum notat, neque id quod ſenex νοσερὰν in aëre infecto vocat διάκρισιν, ſed divinum illud, occultumque θεῖον, quod in morbis toties obvium agnovit atque veneratus eſt. Neque exiſtimet modernæ evidentiæ nimius admirator, eſſe aſylum ignorantiæ θεῖον illud, utut divini quid ſonans, parique cum occultis qualitatibus paſſu ambulare, ad

quas confugere haud decorum ſit in hac ſcientiarum luce, occultum enim eſt τὸ θεῖον, ſed non ad qualitatum occultarum cenſum ignobilem detrudendum; eſt enim haudrarò in principio occultum, in decurſu autem manifeſtiſſimum providentiæ divinæ ac luculentum prorſus argumentum.

Vidimus nuper atque admirati ſumus veſtigia ejus inſignia in puero, cujus Hiſtoriam damus, cujus cerebrum, haud exigua ſui parte conquaſſatum violenter, cum præſentiſſimam ipſi intentaret mortem, ita ſub occultis providentiæ viis medicam admiſit operam, ut nullibi manifeſtius θεῖον illud, ſeu abſtruſæ opitulantis DEI ſemitæ eluxiſſe cenſendæ ſint. Quotus quisque enim eſt, qui ignoret nobilitatem Cerebri, quantumque illud dignitate aliis antecellat corporis partibus; Hanc animæ arcem omnes venerantur, ſive eam velint illi incluſam, ſive toti corpori ac cuivis parti totam vindicare malint; Hîc agit anima, ſi quid agat! Sive enim aſſeras, eam per Animales Spiritus, partes ἐνεργοῦντας, agere in corpus, ac pati à corpore, ſeu percipere objectorum impreſſiones in nervulis organorum factas, ſive cum Malebranchio vim omnem à DEO, ad nutum animæ æterno movente ſtatuto derives, ſive Leibnitianam Harmoniam Præſtabilitam, tranſcendenti ſubtilitate enatam, in ſubſidium malis advocare, ſemper tamen recurrendum erit ad organon hoc molle, tenerum, valido oſſe cinctum, quod læſiones impunè haud ferat, quod & vulgus & peritiorum ordo omnis fatetur, agnoſcitque inviolabile mentis ſacrarium ac vitæ fontem atque ſcaturiginem tenerrimam. Nullum capitis vulnus periculo carere omnium conſenſu firmatum eſt, etiamſi ad intima haud penetraverit; tener enim pericranii, meninge connexi ſenſus, feſtucarum à cranio fiſſo periculum, meningis tenſæ ſenſilesque fibræ, cerebri mollities, tum in corticali ac cinerea, tum & in candida medullari ſubſtantia, gravitatem periculi, ſi lædantur violentius iſtæ partes, abundè innuunt. Accedamus vero ad ipſam Hiſtoriæ recenſionem.

Annorum duodecim Puer, paulo antè meridiem domo egreſſus, contentaque pileo fraga manducans, ſubitò ponderoſa quinque librarum tegula ex ſublimi viciniæ tecto ruente, ſiniſtrumque capitis latus feriente, proſternitur, præteriens vir, mortuum eum credens, tollit humo proſtratum brachiisque impoſitum in ædes defert, videns largiſſimos arteriarum ſanguinem in arcus ejaculantium rivulos continuò proſilientes, cerebri unum alterumque gyrum, tunicæ ſuæ illapſum, obvio offert chirurgo, pueroque in lectulum repoſito, majorem aliam cerebri portionem adhuc vulneri adhærentem,

tem, unà cum portione capillorum, novacula quaſi abſciſſorum cerebroque adhærentium, Chirurgus cochleari, obvio tum, excipit, offertque mox accedenti Medico D. Prof. Eliæ Camerario, (Præſidis Honorat. Socero ac Reſpondentis Parenti) qui ut præeſſet curæ, vocatus mox fuerat, gyros aliquot cerebri adhuc quaſi calentes, pia matre egregiè inveſtitos, vaſculis capillo tenuioribus mirificè exornatos, ac arbuſculis quaſi tenerrimis purpureisque conſperſos, non meram exhibentes corticis cerebri ſuperficialem lamellam, ſed profundius paulo excuſſam, candicantisque etiam ſubſtantiæ ſtamina oſtentantes, cerebri hac portione longitudine digitum, latitudine lineas quinque, profunditate quatuor, non eadem tamen ubique denſitate, excedente; (nec unquam tamen primo morbi octiduo recluſum eſt vulnus absque novo cerebri propulſi diſpendio, adeò, ut vel octava die prodiret portiuncula, piſi majoris quantitate, tota nitidiſſimè candicans, nec quidquam admixtum habens cinerei) obſtupuêre innumeri ſpectatores, conſpecta hac nitidiſſima cerebri portione, vixque oculis credidêre etiam rerum iſtarum periti, ea potiſſimum, quam deſcribere mox dabitur vulneris ratione, perſpecta.

Qui eum ulnis exceperat Vir robuſtus, inter geſtandum vacillationem oſſium cranii fractorum probè ſenſit, Medicoque mox indicavit, monens ſimul, puerum digitos mox manuum conſtrinxiſſe arctius, magnaque vi ſpaſmos extremorum paſſum: hinc & lecto decumbens vehementiſſimè ac continuò ſiniſtrum agitavit pedem, dextro latere mox comparente reſoluto, clamores ſimul enormes aut ululatus potius penetrantiſſimos ejaculante thorace, oculis diſtortis, corneis, ac ſubclauſis, conniventibus palpebris, ſenſibus amiſſis. Ictus ac proſtrationis violentia, lapidis pondus, teneraque ætas, magnum indicabant vulnus, avtopſia verò parvum id exhibuit, vulnus enim integumentorum capitis ne digiti quidem æquabat longitudinem, lateribus parum hiantibus, intus verò latuit terribilis effectus tanti ponderis; Locus vulneris fuit in ſummo oſſe frontis lateris ſiniſtri, præciſius determinandus, ſi concipias Triangulum Iſoſceles, cujus baſin, diſtantiam nempe inter ſiniſtri oculi canthum externum, ac principium meatus auditorii, æqualia latera in vulneris centro coeuntia, integro ad minimum pollice ſuperabant magnitudine; nec tamen trianguli hujus apex mali centrum fuit, ſed fracturæ quaſi initium, oſſis enim fruſtum depreſſum duos digitos latitudine non attingens, longitudine eos excedebat, protenſum quippe à vulnere verſus latus dextrum, vacillans admoto ſpecillo, depreſſumque,

figuræ Trapezoidis, à cujus angulo inferiore magna fiſſura deſcendebat per os frontis totum ipſamque oculi orbitam, lato hiatu tactui obvio. Vis ſcilicet pondusque tegulæ, quà marginem acutæ, non capillos modo conſcidit, ſed depreſſit fruſtum illud cranii violenter, perrupit impetu illo duram matrem, conquaſſavit ſubitò cerebri ſubſtantiam teneram, fruſtum ejus expreſſit, ejecitque per fiſſuram à vulnere diſtantiorem, via tamen, eliſo cerebro, ad externa patente, quoniam ſumma violentia integumenta à depreſſo cranii fruſto mox ſeparaverat, hinc protruſum cerebrum, quà ſtructuram portionis illius integrum & pulcherrimum, per foramen vulneris longè minus atque arctius. Quanta hæc in capite confuſio fuit, quam diſſipati, imò ſuffocati ac ſtupefacti Spiritus, turbatus ſanguinis circulus, nervorum fibrillæ in ſpaſmos actæ, concuſſæ, convulſæ partim, partim relaxatæ, inde mox ſpaſmi, ejulatus, agitationes partium variarum, reſolutio dextri lateris, mirandumque potius, potuiſſe his violentiis naturam reſiſtere, nec ſecutam mox eſſe mortem, totiusque deſtructionem Machinæ.

Non multum libuit in vulnere agitare ſtylos, tentare fiſſuras, earumque progreſſus rimari, ne graviori irritatione, læſum tam enormiter cerebrum, novis ſtimulis ulterius labefactaretur. Chirurgi egerunt, quod ipſorum eſt; non deſcribemus ſacculos Cephalicos, inunctiones Spiritu Vini camphorato factas, hunc cum matricali ſpiritu vulneri inſtillatum, linteisque multiplicibus impoſitum affuſumque; Exhibitas mox per intervalla mixturas Nervinas, confortantes, cordiales, exteriusque adhibita, inunctaque varia, ſpiritus, balſama, elixiria. &c.

Principalis hîc quæſtio fuit de facienda inciſione, ac vulneris dilatatione, cum id videretur juſto arctius, imminebat jam vulneri novacula, cohibita tamen pondere rationum; Urgebat vulneris anguſtia, recentiorum unanimis commendatio inciſionum, ac dilatationum in vulneribus minoribus; ſed ſuadebat tamen contrarium patula via, quæ deeſſe non poterat ſaniei, ac puri, cum tot ſanguinis exſilientis rivulis, imò tam notabili cerebri portioni, rima ipſius vel cranii, vel vulneris, longè majori ac latiori, conceſſerit exitum; hanc natura viam non videbatur neglectura, ſolicitèque conſervatura; Idemque eſt, quod ſuadent recentiorum plurimi, non ſtatim accedendum ad inciſiones ſine gravi cauſa; occurrebat maximè animo Ruyſchii, Amſtelodamenſis, at quanti Viri, monitum: Etiam in vera cranii fractura, in qua ſymptomata non augentur, haud ſtatim ad inciſionem & terebrationem eſſe confugiendum;

ac præstare ejusmodi adhibere fomenta cephalica, quæ non parcè, nec linteis exiguis, sed latioribus pannis, etiam laneis, calidè sint applicanda, caputque totum iis obvolvendum. Sic non rarò opem se tulisse felicissimam iis, quorum capitibus jam scalpellum incisorium imminuerit. Ac recordor nunc ista scribens, eandem nuper viam ingressum esse Experientissimum Chirurgum Parisiensem D. Pinçon, Serenissimi Hohenzollerani Principis Primarium Chirurgum, in rustico fuste graviter percusso, quique sine voce per decem decubuit dies; sola hîc fomenta, inunctiones, sacculique Cephalici sine ulla incisione feliciter restituêre ægrum pro desperato habitum. Tam dura subinde sunt rusticorum capita. Differendum itaque erat & hoc remedii genus, & ipsa de Trepano deliberatio, quod quidem depresso ossi applicari haud poterat, nec requirebatur, uti ex post facto evidens erat; utile in se remedium ac frequentissimum auxilium, sed & frustra sæpè & non satis aptè adhibitum; latius tamen hodiè patens quam olim, quippe aliis quoque ossibus, cariosis maximè, superficietenus applicandum ad exfoliationem promovendam in luc venereâ maximè. &c. Vomitus inter prima obortus est symptomata, frequensque porrò rediit, tinctus etiam aliquando cruore. Interea Mixturæ Confortantes cum Liq. Corn. Cerv. succ. & castoreatis ori infundebantur, exteriusque ea omnia naribus, vertici, temporibus, pulsibusque adhibebantur, quæ in casibus tam repentinis admovere consuevit solicitudo adstantium ac consternatio.

Hæc agebantur 10. Jun. 1718. diesque illa & nox eam insequens eosdem inter spasmos, sinistri pedis agitationes violentissimas, clamores, stridoresque horrendos transacta est. Manè verò diei Jun. 11. ultima vice vomuit, iidem inter deligandum clamores, idem cætera stupor ac torpor; facie partibusque ejus singulis magis magisque intumescentibus, ac ipso illo tumore deformatis. 12. Jun. die plena lateris dextri immobilitas, ob impeditum valdè spirituum animalium in partes ejus lateris, concussis violenter ac contortis quasi nervorum fibrillis, influxum, involuntariaque fecum alvinarum cum urina excretio, funestum sæpius signum, observabantur; nihilominus tamen jusculum carnis ipsi propinatum deglutivit, variaque medicamenta scopo convenienter ordinata, & hoc quidem die mixturam confortantem ex aq. fl. til. unic. ver. margarit. or. ppt. Corn. Cerv. aurat. Conf. alkerm. compl. atque Julep. violar. officiosa Parentum manu oblata admisit subinde, ac per intervalla. Ad confortandum caput enormiter læsum concussumque, balsamum

ex

ex balſam. apopleƈt. lavendul. anth. ſuccin. ruth. nuchæ ac temporibus, ſpiritusque nervini ex ſpir. lil. convall. lumbric. aq. anhaltin. partibus non ſolum reſolutis, ſed & univerſæ dorſi ſpinæ, ad refocillandam labefaƈtatam ejus medullam, ſeu continuatum inverſumque cerebrum, largiſſimè inungebantur imò infundebantur, ut ſcilicet hoc quoque modo ac tentamine, eò citius influxus ſpirituum animalium in partes illas externas reſolutas iterum obtineretur, ac invitaretur, quo etiam confortandi ſcopo, epithema cordiale ex Elix. vit. ſpir. lil. convall. anth. mediante panno coccineo ſcrobiculo cordis imponebatur, pulſibusque admovebatur. Nec deerant adſtantibus ſigna, quibus ſuſpicabantur, viſus auditusque aliquod ſubinde exercitium puero competiiſſe. Die 13. ſubſequente iterum agitationes, inquietudines ægrum torquebant, mentis tamen attentione tranſparente, nec minus clamoribus adhuc adſtantibus erat moleſtus, facie magis magisque in tumorem inæqualem informemque elatâ ac deformata; Urina multa, tinƈta, non turbata, nubibusque gravis conſpiciebatur, qualis & Jun. d. 14. prodiit, quam diutius, quam par erat, retinuerat, ſuccedente tandem, poſt inunƈtiones hypogaſtrii largiores, fluxu ejusdem liberiore, fibris tonum naturalem recuperantibus, ſpaſmisque ceſſantibus; non amplius tam ſtentoreè clamabat, niſi à ſpiritu vini camphorato cum Spiritu matricali commixto, vulneri partibusque illis nerveis, teneris, atque adeò graviter læſis, infuſo, qui ſcilicet debebat, laudabili chirurgorum providentia, cohibere atque arcere inflammationem atque dehinc gangrænam ac putredinem, parti tam nobili funeſtiſſimam, maximèque metuendam. Cæterum tinƈta illa plurimum, ſed non turbata urina, febrem vulnerariam æquè ac citatior pulſus indicabat, quæ non poterat non in tam gravi læſione nobiliſſimæ partis ſupervenire, purulentis moleculis Maſſæ Sanguineæ largiter jam admixtis, ejusque mixtionem turbantibus; neque enim facilè dixeris, animam febrim hanc excitaſſe per providentiam ſuam, quæ orta eſt à ſuppuratione ſanguinem turbante, nec adhiberet anima tam vile inſtrumentum, quale pus eſt, ad ſcopum ſuum, cum in id nullum ipſi imperium competat, toto quippe genere, tota ſubſtantia peccans. Cum verò iſta dextri lateris omnimoda paralyſis & graviorem videretur indicare principii nervorum læſionem, & penitiores canaliculorum nerveorum obturationes, vel etiam relaxationes, aut alibi ſtriƈturas ſpaſmodicas, hinc aſſiduò inſiſtendum erat confortationi nervorum, totusque dorſi traƈtus oleo quodam nervino ex ol. lumbricor. ruth. caſtor. maſtichin.

ſtichin. lavendul. ſuccin. bis de die inungebatur; Ob pulſum fortiorem caloremque totius corporis manifeſtiorem, ſtatus febrilis increſcentis & ſigna & ſymptomata, viſum fuit pulviſculos quosdam nervino-refrigerantes, ex pulv. pannon. compl: unicorn. ver. Corn. Cerv. aurat. Lap. ſmaragd. ppt. Margarit. or. ppt. Nitr. cryſtallin. atque Cinnab. nat. ppt. præſcribere atque exhibere frequentius, ad ſedandum æſtuantis ſanguinis ardorem, temperandamque ejus turgeſcentiam, nervorumque ac ſpirituum animalium (quos, nonnullis quidem hodiè ingratos in Medico ſyſtemate, natura ipſa jubente, ſervandos credimus) confortationem. Noctem quietè tranſigebat, alteroque die 15. ſcilicet Jun. motus lateris dextri reſoluti, non ſine magno parentum aliorumque gaudio, haud obſcuris ſeſe prodebat initiis, qui indies, quanquam tardiori gradu & incrementis lentioribus, magis magisque creſcebat, liberiori ſcilicet ſenſim ſenſimque reddito ſpirituum animalium, in partes illas, antea iis deſtitutas, vel ſaltim parcioribus eorum copiis imbutas, influxu; carnis juſcula aliquoties, redeunte jam appetitu, comedebat, urinam non ita tinctam reddens, (febre jam mitigata) illius vero excretionem, profluvium materiæ cujusdam pultaceæ albicantis, ſtatimque in urina ſubſidentis, ſubſequebatur, profluebat enim hæc chyloſo-pultacea, vel ſi mavis, blandior purulenta materia, demum reddita urina, ſeorſim prolabens per urethram; Horis ejusdem diei veſpertinis, adſtantibus admirationi fuit, dum mente, ob recollectos jam ſpiritus, nervosque ad tonum ſuum redeuntes, vigorem aliquem novum exerente, organisque loquelæ deſtinatis jam melius conſtitutis, diſtincta claraque ſatis voce, utut languida ac tarda pronunciatione, integram Orationem Dominicam recitaret. 16. Jun. die Portio quædam ſubſtantiæ cerebri candidiſſima ex vulnere, cum ſanie quadam ſpumoſa flaveſcente, prodibat, ægerque de dolore cardialgico ſæpius conquerebatur, unde unà cum mixturis ſupra memoratis nervinis, confortantibus, pulviſculos pariter confortantes, ſtatis temporibus ægro exhibendos, ex pulv. epil. mir. M. pannon. compl. unicorn. ver. ſpec. diacret. Corn. Cerv. aurat. & Nitr. cryſtallin. placuit commendare; Qui tamen ſtomachi dolor 17. die, poſt excretionem retentarum diutius fecum alvinarum, multum remiſit, urinâ interim, tincturâ intenſiore nondum penitus deſtituta, & offerente unà ſedimentum illud ſupra memoratum, pultaceum, ſeorſim excretum; Cæterum à prima inde læſionis quaſi hora, ſtagnantibus, in faciei muſculorum tubulorumque cavitatibus, viſcidis humoribus ac purulentia tinctis, facies magis magisque in-

tumuerat, nunc elato maximè tumore, formaque faciei priſtina ablata; Altero mane, nocte ſat bene tranſacta (die 18.) nec viſus nec memoria videbatur recte ſe habere; adèo ſpiritus adhuc vacillabant undulabantque præ debilitate inſtabiles; unde pulviſculi ex ſpecif. Ceph. M. Antim. diaphor. Corn. Cerv. aurat. Margarit. or. ppt. Nitr. cryſtallin. præſcribebantur, Liquori Cornu Cervi, aliisque analepticis interponendi, appetitus verò auctus frequentius poſtulabat, quod offerret latranti ſtomacho. Dudum palpebræ, (ad quam rima fiſſuræ cranii protendebatur) oculi ſiniſtri, tumor elatior cœperat fieri, ac turgentior, hac quidem die magis tumens, rubensque, ſuppuratione jam increſcente, frequentius ridebat æger, mente debili, debilibus ſpiritibus, haud graviter ſatis imperante in tanta adhuc turbatione, dumque adſtantes canebant, ipſe lacrymas profundebat, ejusdem ſpirituum inſtabilium teneritudinis ſoboles indicesque. Sequente die 19. de dolore oculi illius ſiniſtri querelas movebat acerbiores, idem de cætero appetitus, eademque ſemper hactenus urina; noctem quippe ſatis tranquillam ſecuta erat dies tolerabilis, transactus inter comeſtiones, vagos ineptosque ſæpe riſus ac faciei elatiorem adhuc tumorem: Tumor vero palpebræ, in acumen attolli rubicundius, videbatur. d. 20. Calor totius corporis circa veſperam erat intenſior, pulſus per conſequens citatior fortiorque, hinc pulviſculis additus fuit pulv. pannon. compl. ac antifebrilia; memoriæ verò læſio in hoc maximè ſeſe manifeſtabat, quod multa, ipſi alias maximè familiaria, ſuis nominibus indigitare, ac denominare non potuerit, manifeſto debilitatis ac teneritudinis ſpirituum, ſummè anteà diſſipatorum, tantaque vi proſtratorum, indicio; mereturque id imprimis notari, quod læſio memoriæ circa ſolſtitium maximè ſe exeruerit, poſtea ſenſim, recolligentibus quoque ſe ſpiritibus, evaneſcens; Neſcias autem, an de ſede memoriæ hîc concludere ex ſitu vulneris liceat, remotioris ſcilicet ab occipite; quanquam iſtæ animæ functiones pendere vix à ſitu partium cerebri videantur; Jun. 21. Palpebra ſuperior oculi ſiniſtri in abſceſſum elevata, cultello inciſorio aperiebatur, quæ multum puris laudabilis fundebat, quo facto dein, ſine ullo ferè impedimento, oculo illius lateris videre potuit; ab octava enim inde morbi die, facies prætumida cepit detumeſcere plurimum, ſolâ nunc palpebrâ tumente, quâ inter fletus aperta, mox omnia erant ſereniora. Manſit tamen in fronte, deducta inde à vulnere, latior linea ſeu rima hians, molliuſcula, tumida, in palpebram deſinens, licet aperto tumore jam minus turgida;

unde etiam altero die 22. erectus in publicum, fenestris tamen clausis, prospiciebat, urinam sine consueto sedimento pultaceo reddebat, cætera bene se habens, adeò, ut per totam ferè noctem quietè dormiverit, alteroque mane diei Jun. 23. integro appetitu jusculum carnis sorbillaverit.

Oculus dextri lateris liberius nunc, tumore subsidente, aperitur. utroque sic liber oculo prospicit, fortius ac frequentius pro more ridens, duriora etiam, e. g. pyrum conditum, non sine stridore dentium masticat, imò magno cum impetu, sine ullo doloris sensu, sternutat, unde spem de fissuris, indubiè præsentibus, saltem haud malam licebat concipere, cum talia ferrent. Mane diei 24. Jun. parum admodum puris, tam ex vulnere capitis, quam palpebræ promanabat, nec spiritus matricalis intra vulnus adeò liberè, uti alias, admittebatur atque absorbebatur; in deligatione tamen vespertina plus puris effluxisse vidimus, alvus libera. urina iterum sedimento pultaceo fœta fuit; maximè autem notari meretur, quod ulcera antiqua, brachii atque femoris ejusdem lateris, post extracta officula quædam (ex brachio maximè) cariosa. ante aliquot annos jam consolidata, à triduo saniem quandam, ratione coloris cum illa vulneris capitis convenientem, stillare inceperint; Adeò largiter sanguineæ massæ innatavit admixta ex vulnere sanies; adeò tota massa vitalis fermentescebat, excitata à peregrino hoc fermento, ac quà data porta proruebat sanies, quod in parte debili, atque olim graviter læsa, contigit facilius, cicatrice rupta, novaque puri aperta janua; vidimus simile nuper exemplum in Illustri Viro, cujus ulcera antiqua, ab aliquot lustris occlusa, post expeditionem febremque Hungaricam denuò aperta, gravissimè ipsum afflixerunt. Vivumque circumfert incorpore exemplum D. Respondens noster, ulcera antiqua, data per sanguinis turbas occasione, facilè nova exundare sanie; quicquid enim tum in sanguine sordium est, ad consuetam veteremque facilè amandatur cloacam seu fistulam, utut consolidatam apparenter, clausamque, quod & in hoc puero nostro factum esse agnoscet, quisquis circumstantias ponderabit; ac memorabile sanè est, latus ejus sinistrum, tot jam injuriis malisque fuisse subjectum, dextro semper salvo. Interim usui medicamentorum omni cura insistendum duximus, ut & sanguinis impuritas corrigeretur, & fœda miasmata ex universa ejus massa ejicerentur.

Die 25. Jun. Urina mane parum offert sedimenti, vesperi pallidior atque turbida; cicatrix brachii continuò materiæ purulentæ particulam

 ticulam

ticulam protrudebat, cui etiam, incisione cultello facta, via atque exitus parabatur, femoris cicatrice per se liberius fluente; Cœterum læsio memoriæ, qua voces ac nomina, nondum cessabat, manifesto indicio, & Spiritus adhuc teneros vacillantes, eccentricosque esse, & cerebri fibrillarum tonum ad pristinum statum atque æquilibrium necdum rediisse, unde nec anima distinctas satis formabat ideas. Nocte benè transacta d. 26. idem materiæ purulentæ status in partibus singulis, eadem urina; Cœterum confortandi, viscerum tonum roborandi, sanguinemque emendandi scopo, Electuarium ex Conf. cichor. rosar. rubr. cydon. condit. Nuc. indic. condit. Syr. rub. id. Julep. violar. ut & Elix. aperit. Cl. Tinct. Mart. cydon. assiduè, cum cœteris remediis, ægro propinabantur.

Mane diei 27. urina erat flava cum sedimento, vesperi verò pallida itidem cum sedimento; Capilli capitis, sine ullo doloris sensu ac innoxiè, fluctuante adhuc sub pelle purulenta materia, novacula resecabantur, (hactenus enim sacculis cephalicis, vino fervente imbutis, tegebatur vulnus, capitisque partes, satis prius spiritu matricali & vini camphorato imbutæ; nunc autem raso, non in vulneris saltem vicinia, sed & latius, capite, Emplastro de betonica id obtegebatur totum, impositis tamen desuper sacculis, hactenus magno ægri emolumento adhibitis) pulsu bono, alvo libera; Corpore per somnum quietum probè refecto, d. 28. spontè sese erigit alacris, perpetuoque, etiam inter obligandum, ridet; Urina flava à trihorio adhuc sine sedimento offertur; Labiis vulneris reunionem atque consolidationem maximè affectantibus, die Jun. 29. prima vice vulneri inseritur turunda, ut scilicet materiæ purulentæ via atque exitus hoc modo conservaretur, quæ alias, vulnere consolidato labiisque clausis, non potuisset non regurgitare, gravissimaque mala, imò ipsam mortem inferre. Die 30. Pus tenuius in parca admodum quantitate ex vulnere prodit, perpetuò de fame conqueritur æger, cibosque avidè arripit; in margine ossis eminentiore, versus aurem sinistram, in ipso vulnere nihil quicquam vacillat vel abscedit; die autem 1. Julii adhuc specimina quædam læsæ memoriæ edit, dum res, ipsi maximè notas, nominare non potest, pus interim, nunc parcius nunc largius, ex vulnere protrudi potest, colligebatur enim sub integumentis, à cranio hîc depressiore, separatis. Die 2. sensim sensimque memoriam meliorem fieri advertimus, labiis vulneris consolidationem atque reunionem minantibus, omnibusque optimè sese habentibus, siquidem jam d. 3. Jul. pro-

prio

prio marte sese erigit, atque erectus in lecto sedet, (hactenus verò inunctiones externas spinæ dorsi, imò totius corporis, tum oleis nervinis tum spiritibus confortantibus valdèque penetrantibus, factas, haudparum ad paralyseos, qua totum resolutum erat latus dextrum, diminutionem atque expugnationem, fuisse proficuas, ipse eventus docuit evidenter) insertionem ac penetrationem styli ferrei vix sentit, nec repugnat illi, hilari lætoque admodum est animo, imo d. 4. è lecto surgit, atque sine ullo vertiginis sensu, passus plusquam decem, alio manuducente, ambulat, atque 5. & 6. die peraliquot horas in publicum, fenestris tamen clausis, prospicit, puris quantitate non adeò parca se offerente, omnibusque rite se habentibus, tentabat imò vires suas alacrius, an solus aliquot facere passus atque incedere possit, quod verò, sine metu prolapsus, efficere non potuit; eodem etiam die Julii sexto, cicatrix in femore, ut pus liberius effundere posset, cultello aperiebatur, pulsusque vesperi solito citatiorem se exhibuit. d. 7. Ordinaria puris tam quantitas quam qualitas, sine ulla reliquarum circumstantiarum mutatione, observata est; d. 8. verò solus aliquot passus incessit, (notandum verò sub deligatione os satis conspicuum, sese obtulisse hactenus, satis candidum, probique ac mundi coloris, ut adeò pus haud adeò videretur spiculis corrosivis imbutum; nec enim eadem puris ratio ubique est, videas, ubi in læsionibus, periti etiam Chirurgi, pus tale blandum vel balsamum vocent, ossi satis amicum, nec frequenti deligatione auferendum, cum hæc os aëri intempestivè exponat) atque per aliquot horas, uti etiam d. Jul. 9. extra lectum commoratus est; d. 10. autem, femore & brachio melius sese habentibus, diutius ambulat; labiis autem vulneris d. 11. ne scilicet excrescant, carnemque fungosam protrudant, pulverem Vitrioli de Cypro Chirurgus imposuit, materia saniosa in eodem statu constituta.

Die Jul. 12. nullas plane, de quocunque etiam levissimo dolore, æger movet querelas, sed quasi liber ab omni malo metuque obambulat, Chirurgusque sicca saltem methodo modoque, omissis jam madidis Vino sacculis, vulnus obligat; nihilominus tamen pulveribus cephalicis, nervinis, confortantibus temperatis, essentiâque supra memorata, atque Electuario confortante ac temperante, exoptato cum successu, semper utitur; Cœterum quolibet ferè die novus quispiam ad statum meliorem gradus, morbi declinantis atque convalescentiæ indicium novum, attendi poterat, siquidem d. 13. 14. 15. 16. ita bene se habuit, ut hy-

pocausto egredi haud dubitaverit; imò die 17. exire domo ausus est audaculus puer, non obstante capite adhuc tam graviter læso, tanta cranii portione vacillante ac depressa, tanta ad orbitam oculi, tactui etiam obvia, fissura imò hiatu excurrente. Unde etiam d. 18. lectum deseruit, illumque non nisi, accedente Chirurgo vulnus deligante, ad horulæ saltem spatium repetiit; pus interim sensim minuitur, stylum tamen, uti antea ferè, vulnus admittit, labiorumque unio, vulnerisque consequenter & integumentorum consolidatio, impediri vix amplius poterat, urgente occlusionem natura, nutrimento copiosius suggesto, fibrillisque quadam vi cœuntibus ac concrescentibus.

Die Jul. 19. æger ex improviso corripiebatur coryza, unde d. 20. rubentibus ac stillantibus naribus sternutat, frequentiusque nares humidas emungit, illaque d. 21. continuante, raso, hoc non obstante, iterum capiti, uti sæpius jam, novum Emplastrum de betonica imponitur; d. 22. verò coryzæ larga salivatio, fortisque, sine ullo incommodo, sternutatio jungebatur, nec tamen lectum repetiit, sed & ipsam insuper vulneris deligationem extra lectum facile sustinuit alacris semper, & cum pueris sociis violentius etiam, quam par erat, ludens. D. 23. ex vulnere parca saniei tenuis flavescentisque quantitas prodibat, ægro nondum à coryza liberato; Donec tandem d. 24. Coryza & Ptyalismus (dubio procul excretiones hactenus ægro admodum salutares, suoque modo criticæ, cum jam pus prodiret ex vulnere parcissimum, adeòque per metastasin alibi excernendi erant pravi illi humores, si salvus debebat esse puer; tussiculam verò non metuebamus, quod irritanti fauces, coryzæ stillantis, acrimoniæ eam tantum adscriberemus) & cum tussicula largior exscreatio desierit; d. 25. paucæ saltem puris guttæ, facta in partem superiorem, accuratiore etiam, pressione, profluxerint, vulnusque d. 26. 27. & 28. ita angustum est redditum, ut d. 29. os sive cranium, alias satis conspicuum, non amplius potuerit conspici, vixque tres saniei guttulæ promanarint; Unde etiam Chirurgi, obicem consolidationi hactenus positum, removerunt, vulnerisque plenariam occlusionem, labiorumque reunionem, sperare ausi sunt; Hisce omnibus ita ritè se habentibus, Medicus tamen usus medicamentorum internorum, cephalicorum, nervinorum, confortantium, continuationem commendavit, pulveremque talem d. 30. ex pulv. Analept. fr. M. Marchion. Matr. perl. ppt. Corn. alc, ph. calc, Lap. smaragd. ppt. sacchar. perlat. bis de die exhibendum

cum

cum ſpeciebus theeformibus ex herb. veron. beton. acetoſell. fl. hyperic. nymph. cichor. rad. ſarſæparill. liquirit. Lign. ſaſſafr. præſcribit.

Videbatur jam res omnis confecta, conſolidatioque vulneris omnimoda inſtare Chirurgis videbatur, hactenus enim vi quaſi coalitio repreſſa eſt, ut puri pateret via; & coaluit ſanè vulnuſculum, uſque ad rimulam quaſi minimam, at rebellem, (quod prædixerat Medicus) ſemper enim aliquid ſtillavit laticis, puero vegeto, agili, ſano, omnibusque ætatis ſuæ actionibus aptiſſimo, ac in publicum, quacunque etiam tempeſtate, prodeunte. Novembri demum præteriti anni, prima, eaque exigua, oſſiculi corrupti lamella, ex foraminulo prodiit, quam hactenus plures aliæ, parvulæ pariter, juxta cum duabus latiuſculis, ſed tenuiſſimis tamen, ſecutæ ſunt, puero jam ultra annum rectiſſimè valente, petulanti, atque ad omnia prompto; pollet enim & memoria, & ad diſcendum, ut prius, aptitudine, occluſumque eſt, dum iſta in chartam conjiciuntur, vulnuſculum, rima autem frontis eadem, imò quaſi amplior tangitur, ſuo quoque, quem monſtrat, pulſu, conſpicua.

Si quæras, qua ratione coaluerit, repletaque ſit cerebri ablati cavitas? an caro ibi genita? an callus ſui generis? nihil reponſi loco accipies, cum vel ipſum hoc inter rariſſima vulneris hujus ſit, quod excuſſum fuerit cerebrum, oſſe iſto trapezoide, ſeu cranii effracti portione, in ſitum ſuum redeunte, conſpectumque cerebri læſi omnem aufferente. Novimus exempla paſſim proſtantia vulnerum graviſſimorum, etiam non ſine deperditione ſubſtantiæ cerebri, quæ inter Gœkelianum eminet, ſed poterat in iis conſpici cerebrum læſum, applicari remedia, removeri impedimenta, hîc ſuſpenſo omnia gradu agenda erant. Patet verò hinc, quam neceſſarium fuerit apertum diu ſervare vulnuſculum, unicam ſaniei egredientis viam. Nec negandum tamen commodum, ab impedito cerebri læſi conſpectu enatum, os enim effractum, ac ſuo tamen redditum loco, aëri, deſtructori ac hoſti vulnerum, ulcerumque, præcluſit viam, appulſumque liberiorem ad interiora, hinc facilior à putredine præſervatio, ac læſi cerebri conſolidatio, concurrentibus balſamicis, magna induſtria ac dexteritate admotis.

Quid vero nunc ſperandum, quid metuendum puero noſtro? Monendus omninò eſt, ut cautius agat, nec obliviſcatur tam enormis cere-

bri

bri læſionis. Subdola ſunt iſtiusmodi mala, & occulta ſæpe poſt ſe relinquunt veſtigia, quæ periculoſè aliquando & ex improviſo poſſunt reviviſcere, graviterque lædere. Meretur eam in rem allegari attendique Illuſtris Hiſtoria Herois Wirtembergici Fortiſſimi, Sereniſſimi Principis Ferdinandi Wilhelmi, cujus æterna eſt ac pretioſa memoria; Hic enim in Obſidione Vivarini anno 1685. globo in fronte ictus, cerebro licet illæſo, trepanationem ſuſtinuit, curatoque licet, quoad licuit, vulnere, eo robore polluerit Princeps Imperterritus, ut per tot annos in Hungaria adhuc, Dania, Hibernia, Flandria, Belgioque, imò in Polonia, Podoliaque ac Holſatia geſſerit bella graviſſima, omnibus expoſitus tempeſtatum aërisque ac victus injuriis, tandem tamen fatali hac læſione recrudeſcente, ereptum eſt terris tam nobile Cœli depoſitum; manſerat ſcilicet meatus aliquis in cicatrice apertus, per quem, annorum iſtorum decurſu, ſanies per intervalla exſtillavit, is fluxus ſalutaris ſubſtitit ſubitò Jul. menſ. ann. 1701. hinc oculi inflammatio, lethargus, dehinc convulſivi motus, apoplexia, triſtiſſimaque tandem mors ſecuta eſt; ajunt verò, qui Sereniſſimum Principem familiarius norant, eum, admoto digito, locum priſtini meatus oſtendiſſe, ac monuiſſe quaſi adſtantes de occluſion. fatali, ſed viſum tum fuerat DEO evocare hinc Principem Magnanimum, apparuitque poſt mortem, fiſſum olim ab ictu globi fuiſſe cranium, relictasque oſſis quasdam feſtucas acutiores, quæ forſan nunc demum pupugêre meninges, ſeque ſaniei retentæ junxêre; nec oſſeus, cranio læſo, callus olim ſuccreverat, ſed molliuſculum integumentum obduxit cerebrum, adnatis protuberantiis binis calloſis, exiguam nucem moſchatam æquantibus. Tamdiu tamen ſuſtinuit maximos labores, læſus tam graviter Princeps, ipſamque circumtulit ſecum læſionem, fatalem olim, lethalemque ſibi futuram. Adeò nuſquam tuta fides! ſed manum nunc ſumimus de Tabula.

